

ЖЕРҮСТІ СУ КӨЗДЕРІНЕН АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУҒА КЕЛІСУ ЖӘНЕ ОҒАН РҰҚСАТТАР БЕРУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ НҰСҚАУ

Күшін жойған

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҚ МИНИСТРЛІГІНІҢ СУ РЕСУРСТАРЫ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТІ 1997 жылғы 22 қарашадағы N 47а Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1998 жылғы 19 сәуірде тіркелді. Тіркеу N 500. Күші жойылды - ҚР Табиғи ресурстар және қоршаған ортаны қорғау министрлігінің су ресурстары жөніндегі комитеті төрағасының 2001 жылғы 20 маусымдағы N 50-п Энергетика және минералдық ресурстар министрлігінің Геология және жер қойнауын қорғау Комитеті төрағасының 2001 жылғы 20 маусымдағы N 155-п бірлескен бұйрығымен. ~V011595

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы Нұсқау Қазақстан Республикасының Су кодексі, Қазақстан Республикасы Министрлер Кабинетінің 1994 жылғы 29 желтоқсандағы N 1482 P941482_ "Арнайы су пайдалануға келісу және оған рұқсат беру тәртібін бекіту туралы" қаулысы, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің Заң күші бар 1995 жылғы 17 сәуірдегі "Лицензиялау туралы" N 2200 Z952200_ Жарлығы негізінде әзірленген.

Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 17 сәуірдегі "Лицензиялау туралы" N 2200 Жарлығының 9-бабының 35-тармағына сәйкес су ресурстарының пайдалану лицензия болған жағдайда мүмкін. Су ресурстарын пайдалануға және сарқынды суды ағызуға лицензия арнайы рұқсат болып табылады.

Нұсқау арнайы су пайдалануға, жерүсті суларын пайдалануға келісу мен оған рұқсаттар беру тәртібін белгілеп, арнайы су пайдалануға келісу және рұқсаттар алу үшін қажетті материалдар құрамын, сондай-ақ жұмыс істеп тұрған кәсіпорындар, құрылыстар мен объектілер үшін де, сол секілді жобаланған және қайта құрылған кәсіпорындар, құрылыстар мен объектілер үшін де, бұл рұқсаттардың күшін жою және оның шарттарын өзгерту тәртібін анықтайды.

1.2. Қазақстан Республикасы Су кодексінің 28-бабына сәйкес арнайы су пайдалану құрылыстары немесе техникалық құрылғыларды пайдалану болып табылады. Арнайы су пайдалану түрлерінің тізбесі 1-қосымшада келтірілген.

Жалпы су пайдалану су ресурстарын жекелеген азаматтарға бекітіп берусіз және судың жай-күйіне әсер ететін құрылыстарды немесе техникалық құрылғыларды қолданусыз халықтың ауыз су және өзге де мұқтаждарын

қанағаттандыру үшін жүзеге асырылады. Жалпы су пайдалануға жүзеге асыру үшін арнайы рұқсат талап етілмейді.

Су өткізу жүйелерінен су қабылдау және су өткізу канализация жүйелерін иеленушілердің қарауында тұрған канализация жүйесіндегі сарқынды суды ағызу су пайдалану болып табылмайды. Бұл жағдайда аталған жүйелер абоненттерінің пайдалану құқығын растайтын құжат:

а) жұмыс істеп тұрған кәсіпорындар мен объектілер үшін су өткізу желілерінен су алуға және канализациядағы қашыртқы суды қабылдауға абоненттердің жүйе иелерімен жасасқан шарттары;

б) жобаланған кәсіпорындар, ғимараттар мен құрылыстар үшін - иеленушілер берген жүйелерге қосылуға техникалық жағдайлар болып табылады.

Аталған жүйелерді иеленушілер су өткізу мен сарқынды суды қабылдауды арнайы су пайдалануға рұқсаттарда олар белгілеген шарттарға сәйкес жүзеге асырады. Арнайы су пайдалануды жүзеге асыру және елді мекеннің, басқа кәсіпорынның немесе объектінің су өткізу-канализациялық жүйелерін бір мезгілде пайдалану кезінде арнайы су пайдалануға рұқсаттарда судың пайдалану көрсеткіштері: су объектілерінен суды өз беттерімен алу немесе оларға сарқынды судан қашыртқы жіберу бойынша және басқа да су өткізу-канализациялық жүйелерді пайдалану бойынша бөліп көрсетіледі.

Құрылыс, су түбін тереңдету және жарылыс жұмыстары, пайдалы қазбалар, соның ішінде жер асты сулары мен су өсімдіктерін алу, су құбырларын, кабельдерді және басқа коммуникацияларды жүргізу, су тоғандарында немесе су қорғау аймақтары мен белдемдерінде, егер олар су алумен, су тоғандарына сарқынды суларды жіберумен, қашыртқы суды реттеумен және судың жай-күйіне әсер етумен байланысты болмаса, ағаш кесу, бұрғылау, ауыл шаруашылық және өзге де жұмыстар арнайы су пайдалануға жатпайды. Аталған жұмыстар айналадағы табиғи ортаны және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарымен, су ресурстарын басқаратын органдарымен, мемлекеттік санитарлық-эпидемиялық бақылау органдарымен, жергілікті атқару органдарымен және басқа арнайы өкілетті органдарымен келісім бойынша жүргізіледі.

1.3. Арнайы су пайдалануға рұқсаттарды:

жерүсті суларын пайдалануға - айналадағы табиғи ортаны және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарымен және 1.4-тармақта аталған басқа да мемлекеттік қадағалау органдарымен келісім бойынша Су ресурстары комитеті мен жергілікті жерлердегі оның органдары береді.

Жерүсті суларын пайдалануға мемлекеттік су ресурстарының басқару органдарының арнайы су пайдалану жөніндегі материалдарды қарау тәртібі осы

Нұсқаудың 2-қосымшасында келтірілген.

1.4. Арнайы су пайдалануға рұқсаттар су пайдаланушыларға, олардың меншік нысандарына қарамастан, су пайдаланудың шарттары:

мемлекеттік санитарлық қадағалауды жүзеге асыратын органдармен - барлық жағдайларда (ағашты бумай ағызуға, сондай-ақ ағашты кемеңің сүйреуінсіз бумалап және шарбақтап ағызуға рұқсаттар беруден басқа);

мемлекеттік мал дәрігерлік қызмет органдарымен - мал шаруашылығы, балық шаруашылығы және жануарлардан алынған өнімдер мен шикізаттарды ұқсату және сақтау жөніндегі кәсіпорындар мұқтаждары үшін;

айналадағы табиғи органы және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарымен су алуға келісілгеннен кейін беріледі.

Мемлекеттік қадағалау органдарымен арнайы су пайдалану шарттарын келісу тәртібі 3-қосымшада келтірілген.

Кәсіпорындар мен ұйымдарға - бастапқы су пайдаланушыға айрықша пайдалануға берілген су объектілеріне арнайы су пайдалануға осы кәсіпорындар мен ұйымдармен келісім бойынша рұқсат беріледі.

Егер арнайы су пайдалану кезінде сонымен бір мезгілде су өткізу жүйелерінен су алу және елді мекеннің, басқа кәсіпорынның немесе объектінің канализация жүйесіне қалдық су ағызу жүзеге асырылса, аталған жүйелерді иеленушілермен талап етілген мөлшерде су жіберу және қалдық су қабылдау мүмкіндігін растайтын келісу құжаттары табыс етіледі.

1.5. Су пайдалану шарттарын келісу туралы, сондай-ақ оған рұқсаттар беру туралы мәселені бұған құқылы әрбір орган бір ай мерзімде қарауға тиіс.

1.6. Жерүсті су көздерінен арнайы су пайдалануға рұқсаттар беру кезінде су ресурстарын басқару органдары мен мемлекеттік қадағалау органдары Қазақстан Республикасының Су кодексін, Қазақстан Республикасының айналадағы табиғи органы қорғау, жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық саулығы туралы заңдарын, суды ұтымды пайдалану және қорғау мәселелері жөніндегі нормативтік құжаттар талаптарын, сондай-ақ белгіленген тәртіппен бекітілген суды кешенді пайдалану және қорғау схемаларын, су шаруашылық баланстарын басшылыққа алады.

1.7. Су тоғандары тұрақты немесе уақытша пайдалануға беріледі. Арнайы су пайдалануға тұрақты рұқсаттар күні бұрын белгіленген мерзімсіз беріледі. Уақытша су пайдалану қысқа мерзімді - үш жылға дейін және ұзақ мерзімді - жиырма бес жылға дейін болуы мүмкін.

Су пайдалану мерзімдері арнайы су пайдалануға рұқсат алған күннен бастап есептеледі.

Жалпы су пайдалану мерзіммен шектелмейді. Арнайы су пайдалануға рұқсаттың қолданылу мерзімін ұзартуды, мемлекеттік қадағалау органдарымен

келісім бойынша, рұқсат берген орган жүргізеді. Мерзім ұзартылған кезде бұрын берілген рұқсатта белгіленген су пайдалану шарттарының орындалуын тексеру жүргізіледі.

Мерзімді ұзарту туралы мәселені шешу арнайы су пайдалануға келісу және рұқсат алу үшін табыс етілген материалдар негізінде жүргізіледі.

1.8. Кәсіпорындарды, құрылыстарды және басқа объектілерді пайдалануға беруді құрылыс кезегі немесе іске қосу кешені бойынша жүзеге асыру белгіленген және бұл орайда кезектің немесе іске қосу кешенінің арнайы су пайдалану шарттары объектілерді тұрақты пайдалану үшін белгіленген шарттардан ерекшеленген жағдайда, рұқсаттар объектілер тұрақты пайдалануға берілгенге дейінгі мерзімге беріледі.

1.9. Арнайы су пайдалануға рұқсаттар 4-қосымшаға сәйкес бірыңғай нысан бойынша беріледі.

Арнайы су пайдалануға рұқсатты рәсімдеуге қажетті материалдар және рұқсаттың өзі төрт дана етіп рәсімделіп, лауазымды адамның қолымен және мөрмен бекітіледі. Бір дана су пайдаланушыға беріледі, қалған даналары мемлекеттік су ресурстарын басқару, айналадағы табиғи ортаны және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарында сақталады.

2. ЖҰМЫС ІСТЕП ТҰРҒАН КӘСІПОРЫНДАР, ҚҰРЫЛЫСТАР МЕН ОБЪЕКТИЛЕР ҮШІН АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУҒА КЕЛІСУ ЖӘНЕ РҰҚСАТТАР БЕРУ

2.1. Арнайы су пайдалануға келісу және рұқсаттар беру су пайдалану солардың көмегімен жүзеге асырылатын құрылыстар немесе техникалық құрылыстар балансында тұрған су пайдаланушының жазбаша өтінішхатының негізінде жүргізіледі.

Кәсіпорын, ұйым, шаруашылық жүзеге асыратын арнайы су пайдаланудың барлық түрлеріне, әдетте, бір рұқсат рәсімделеді. Жекелеген жағдайларда (кәсіпорынның сумен жабдықтау мен су бөліп берудің бірыңғай жүйесімен байланысты емес, бір-бірінен біршама қашықтықтағы алаңдарда орналасуы) бір кәсіпорынға, ұйымға, шаруашылыққа арнайы су пайдалануға бірнеше рұқсат берілуі мүмкін.

2.2. Мелиорациялық объектілер үшін арнайы су пайдалануға рұқсат:

Қарамағында басты су жинағыштар, шаруашылық су айыру және су жеткізу каналдары әрі басқа да су шаруашылық каналдары бар су шаруашылық жүйелерінің басқармаларына беріледі. Аталған жүйелерден су жинауды, оларға қашыртқы, қорғағыш бөгет, және басқа сарқынды суларды бөлектеп жіберуді тұтас алаңда жүйе үшін белгіленген су пайдалану шарттарына сәйкес аталған

басқармалармен келісім бойынша басқа су пайдаланушылар жүзеге асырады; су объектілерінің ішінен тиісті су қабылдағышы бар ішкі шаруашылық жүйелерінің иеленушілеріне беріледі.

Өзеннің қашыртқы суын бассейнаралық қайта бөлуді қамтамасыз ететін ірі салааралық су шаруашылық жүйелері үшін арнайы су пайдалануға рұқсаттар аталған жүйелердің басқармалары үшін де (жалпы алаңда жүйе үшін), сондай-ақ жүйеден су жинау мен одан сарқынды суларды бөліп жіберуді жүзеге асыратын су пайдаланушыларға да беріледі.

2.3. Арнайы су пайдалану шарттарын келісу және оған рұқсаттар беру туралы өтінішхатта мыналар көрсетіледі:

а) су пайдаланушының орналасқан жері (мекен-жайы) және оның ведомстволық бағыныштылығы, өндірістік қуаты және өндірілетін өнімнің көлемі, суландыру, құрғату, су жаю алаңы және т.б.

б) су пайдалану мақсаты (сумен жабдықтау және оның түрі, сарқынды суларды бөліп жіберу, гидроэнергетика, суландыру және т.б.);

в) арнайы су пайдалануға жүзеге асыруға негіз болатын материалдар (Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімдері, мемлекеттік қабылдау комиссияларының актілері, жобалар және т.б.);

г) су пайдалануды (су қабылдау, сарқынды суды ағызу және т.б.) жүзеге асыратын су объектісінің (немесе оның бір бөлігі) және оның сипаттамасы; есепті қамтамасыз ету ағысының мөлшері (ретке келтірілген су ағысы үшін - кепілді су беру, көлдер мен тоғандар үшін - су ресурстарының мөлшері, су қабылдағыш қақпағындағы және сарқынды суды жіберудің жоғарғы жағындағы су көзінің сипаттамасы (химиялық, бактериологиялық және радиологиялық көрсеткіштер).

Ескерту: Егер түрлі су объектілері сумен жабдықтау көзі және сарқынды суды қабылдаушы түрлі су объектілері болып табылса, онда сипаттама олардың әрқайсысы бойынша жеке жасалады. Егер жерүсті су көздері жерасты сумен жабдықтау көздеріне әсер етсе немесе әсер етуі мүмкін болса, онда оған шектес аумақтың геологиялық - гидрогеологиялық анықтамасы көрсетіледі. Сумен жабдықтау көзінің гигиеналық және техникалық жай-күйі мен ондағы су сапасы Қазақстан Республикасы аумағында қолданылатын нормативтік құжаттарда баяндалған шаруашылық ауыз сумен жабдықтау талаптарына сай келуге тиіс.

д) су пайдалануға көмектесетін құрылыстар мен техникалық құрылыстардың сипаттамасы;

е) су тұтыну сипаттамасы мен режимі;

ауыз су мен шаруашылық - тұрмыстық, ауылшаруашылық, өнеркәсіптік және басқа мұқтаждарға жыл ішінде және маусым бойынша таза және айналымдағы судың нормативтік мөлшерінің есебі (мың текше м/жыл., текше м/тәулік, текше

м/с есебімен);

өнімнің бір өлшеміне, тәулігіне бір адамға, суландырылатын алаңның гектарына және т.б. таза судың үлестік шығыны;

су тұтыну және су бөлу көздерін бөлек-бөлек алаңда бір жыл ішінде және маусым бойынша іс жүзінде су пайдалану;

бәрінің жеке мұқтаждарына, оның ішінде халықтың және өндіріске жұмыс істейтіндердің шаруашылық - ауыз су мұқтаждарына, ауыл шаруашылық жерлерін суландыруға (олардың ішінде сарқынды су), өндірістік мұқтаждықтарға (олардың ішінде сарқынды су) пайдаланылатын судың мөлшері, мың текше м/жыл, текше м/тәулік, текше м/с есебімен, олардың ішінде ауыз су сапасындағы, таза техникалық, қайталамалы - жүйелі пайдаланылатын, айналмалы сулар:

басқа су пайдаланушыларға су, оның ішінде ауыз су сапасындағы, таза техникалық, сарқынды су беріледі (мың текше м/жыл., текше м/тәулік, текше м/с есебімен);

ж) жыл ішінде және маусым бойынша су бөлудің сипаттамасы мен режимі; су объектісіне, булану алқабына, суландырудың егістік алқабына, сүзу алқабына және т.б. сарқынды суды (мың текше м/жыл, текше м/тәулік, текше м/с), оның ішінде таза, ластанған нормативті-тазартылған (әрбір жеке су жіберу бойынша) суларды ағызу мөлшері;

өнімнің бір өлшеміне сарқынды су ағызудың үлес салмағы (мелиорациялық жүйелердің сорғыту және сарқынды сулардан басқа);

әрбір жеке су жіберу бойынша сарқынды сулардың сапалық (химиялық, бактериологиялық және радиологиялық көрсеткіштері) сипаттамасы (сарқынды су құрамындағы заттар, мг/л, кг/тәулік, тн/жыл есебімен);

з) суды есепке алу құралдарының болуы;

и) суды ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін шаралар; сумен жабдықтаудың айналмалы жүйесі, ауамен салқындату аппараттары және т.б.;

сарқынды суды тазарту әдістері, тазарту құрылыстарының схемасы, тұрпаты, өнімділігі, олардың жұмысының тиімділік көрсеткіштері (процент және абсолютті қоспалары есебімен);

к) сарқынды сулардың шөгінді ылғалын өңдеу, жою шарттары (мелиорациялық жүйелердің сорғызу және сарқынды суларынан басқа);

л) балық қорларын, басқа да су жәндіктері мен өсімдіктерін қорғауда қамтамасыз ететін шаралар (балық қорғау және балық өткізу құрылыстары, басқа да тетіктермен инженерлік құрылыстар, олардың сипаттамасы және жұмыс тиімділігі);

м) су айыру қақпақшасындағы су объектісінің жай-күйіне сарқынды судың әсерін сипаттайтын деректер;

н) сумен жабдықтау көздерін санитарлық қорғау аймақтарының, сарқынды су құрылыстарының көлемдері және аймақтардағы санитарлық режимнің сипаттамасы.

Ескерту: сарқынды суды бөліп жіберу жөніндегі шараларды жобалау санитарлық шаралардың және жерүсті суларын ластанудан қорғау нормаларының тиісті талаптары бойынша атқарылады.

о) су шаруашылығы жүйелері мен су қоймалары үшін оларды пайдалану режимі (су шығыны мен деңгейі, су қоймаларының толтырылу және жұмыс істеу және т.б.) көрсетіледі сондай-ақ инженерлік-геологиялық және гидрогеологиялық анықтамасы көрсетіледі; су шаруашылығы жүйелері мен су қоймаларын пайдаланудың бекітілген ережелері болған кезде аталған ережелер табыс етіледі;

п) ағашты бумай ағызу мен ағашты кемеңің сүйреуінсіз бумалап және шарбақтап ағызудың сипаттамасы (ағызудың схемасын, технологиясы мен режимін сипаттайтын деректер - ағаш ағызу жұмыстарының басталуы, олардың ұзақтығы, айлар бойынша ағаш ағызу көлемі, су тоғандарының қалдықтармен және суға батқан ағаштармен былғанып, ластануын болдырмау жөніндегі, өзен арналарын суға батқан ағаштардан тазарту жөніндегі шаралар, оларды жүзеге асыру мерзімдері, сондай-ақ балық қорғау органдарының қорытындысы);

р) арнайы су пайдалану солардың көмегімен жүзеге асырылатын құрылыстар мен техникалық құрылғылар орналастырылған су объектісінің ситуациялық жоспары;

с) су пайдаланудың органдармен келісілген шарттарының осы нұсқаудың 1.4-тармағында аталған, суды пайдалануды реттеу және оны қорғау жөніндегі органдарға 3 дана етіп тапсырылатын құжаттар.

Қажет болған жағдайда арнайы су пайдалануға рұқсат беретін немесе оның шарттарын келісетін органдар 3-бөлімге сәйкес қосымша материалдарды табыс етуді талап етуі мүмкін.

2.4. Су пайдаланушылар мен мемлекеттік қадағалау органдары арасында арнайы су пайдалану шарттарын келісу кезінде пайда болған алауыздықтарды қарамағында аталған су пайдаланушылар мен мемлекеттік қадағалаудың тиісті органдары бар министрліктер мен ведомстволар қарайды.

Министрліктер, ведомстволар мен мемлекеттік органдар арасында алауыздықтар болған кезде шешімдер белгіленген заң тәртібімен қабылданады.

2.5. Егер су шаруашылық және су қорғау қызметі су пайдалану мен қорғау саласында қолданылып жүрген нормалар мен ережелерді қанағаттандырмайтын болған жағдайда (белгіленген нормалардан жоғары су алу, тазалау және тағы басқа су қорғау құрылыстарының болмау немесе олардың тиімсіз жұмыс істеуі, су объектілерінің ластануы және т. б.) жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарға

арнайы су пайдалануға рұқсат берілмейді.

Мұндай жағдайларда су пайдалануды реттеу мен қорғау жөніндегі органдар арнайы су пайдалануға рұқсат беруден бас тартылған себептерді көрсете отырып қорытынды жасайды және бұл себептерді белгілі бір мерзімде жою туралы жазбаша түрде өкім береді.

3. ЖАҢАДАН САЛЫНЫП ЖАТҚАН ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚҰРЫЛҒАН КӘСІПОРЫНДАР, ҚҰРЫЛЫМДАР МЕН ОБЪЕКТИЛЕР ҮШІН АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУҒА КЕЛІСУ ЖӘНЕ ОҒАН РҰҚСАТТАР БЕРУ

Су пайдалану шарттарын келісу

3.1. Су тұтынумен, сарқынды суды ағызумен немесе олардың сапалық құрамының нашарлауымен байланысты жаңа кәсіпорындар, құрылыстар мен объектілер салу кезінде, сондай-ақ оларды қайта құру кезінде арнайы су пайдалану шарттарын мемлекеттік қадағалау органдарымен келісу кәсіпорындар, құрылыстар мен объектілер салу үшін алаң (трасса) таңдау жөніндегі жұмыстар жиынтығында жүргізіледі. Егер кәсіпорындар мен басқа да объектілерді кеңейту немесе қайта құру кезінде қосымша аумақ талап етілмейтін болса, аталған келісімдер жобалауға тапсырымдар жасалғанға дейін жүргізіледі. Су пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі органдардың, сондай-ақ мемлекеттік қадағалау органдарының және айналадағы табиғи ортаны және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарының лауазымды адамдары жобаланып жатқан объектілердің орналасатын орнын және белгіленген шешімдері келісуге қатысады.

Бас жобалау ұйымы тапсырыс берушінің тапсырмасы бойынша мемлекеттік қадағалау органдарына бекітілген салалық (аумақтық) схеманың немесе суды кешенді пайдалану мен қорғаудың мәліметтері негізінде талдап жасалған материалдарды және ұсынылып отырған алаң (трасса) бойынша негізделген есептерді, сондай-ақ талдап жасалған жобалардың тізбесіне, объектінің кіргізілгені туралы мәліметтерді жібереді.

Аталған құжаттамалар бойынша мемлекеттік бақылау екі апта мерзім ішінде өзінің сараптамалық қорытындыларын табыс етеді, оларда жоба талдап жасалған кезде орындалуға тиісті су пайдалану шарттары белгіленеді.

Мемлекеттік қадағалау органдарымен келісуге табыс етілген материалдар құрамында 3.2-3.4-тармақтарда айтылған мәліметтер көрсетіледі.

3.2. Өнеркәсіп, көліктік, коммуналдық, балық шаруашылығы, ауыл шаруашылығы (мелиорация шаруашылығынан басқа) және басқа кәсіпорындарды, құрылыстар мен объектілерді салу үшін алаңдар таңдау кезінде

мыналар табыс етіледі:

- а) жобаланып отырған объектінің өндірістік қуаты (сыйымдылығы);
- б) сумен жабдықтау мен сарқынды суларды бөліп жіберудің қаралған нұсқалары және су алатын жердің, сарқынды суларды қабылдағыштардың орналасқан жерін көрсете отырып ұсынылған нұсқаны негіздеу;
- в) ұсынылып отырған су тұтыну көзінің гидрологиялық сипаттамалары, жерүсті суларын сарқылу мен ластанудан қорғау жөніндегі белгіленген шаралар;
- г) тұтынылатын және шығарып тасталатын сулардың шектік мөлшері;
- д) сумен жабдықтаудың белгіленген жүйесі (суды айналымда, тіке ағыста, жүйелі және қайталап пайдалану);
- е) сарқынды суды бөліп жіберу және тазалау шарттары;
- ж) тұтынылатын және ағызып жіберілетін сарқынды сулардың сапалық (химиялық, бактериологиялық, радиологиялық) көрсеткіштері;
- з) болашақта сумен жабдықтау жүйесінің дамуын ескере отырып санитарлық қорғау аймағының көлемі және аймақтардағы санитарлық режимнің сипаттамасын беру;
- и) құрылыстардың санитарлық-қорғау аймақтарының және сарқынды сулардың мөлшері;
- к) балық қорларын (балық шаруашылығы тоғандарында) қорғау жөніндегі белгіленген шаралар.

3.3. Мелиорациялық объектілердің алаңдарын (шекараларының) таңдау кезінде мыналар табыс етіледі:

- а) суландырудың (су жаюдың) ұсынылып отырған көзінің гидрологиялық және геологиялық - гидрогеологиялық сипаттамасы мен жерүсті суларын қорғау жөніндегі белгіленген шаралар;
- б) суландыру (су жаю) алаңы және суландыратын жерлердегі ауыл шаруашылық дақылдарының құрамы;
- в) бассейндік схемадағы ең жақын осы су айыру құлақшаларының негізіндегі су көздерінен су алудың және су қабылдағышқа коллекторлық-сорғыту суларын ағызудың жол берілген мөлшері мен пункттері. Бұл өзенде су айыру құлақшасы болмаған жағдайда өзеннің тұйықтаушы құлақшасындағы су шаруашылық балансының қарапайым есебі жасалады;
- г) балық қорларының қорғау (балық шаруашылығы тоғандарында) жөніндегі белгіленген шаралар;
- д) сорғытпа және сарқынды сулардың белгіленген қабылдағышы және оның санитарлық-қорғау аймағының көлемі;
- е) сорғытпа және сарқынды сулардың сапалық (химиялық, бактериологиялық, радиологиялық) көрсеткіштері.

3.4. Гидротораптар мен су қоймаларын салу үшін алаңдарды таңдау кезінде

мыналар табыс етіледі:

- а) су қоймасының негізделген сыйымдылығы;
- б) гидроторап құлақшалары мен НПУ белгілерінің қарастырылған нұсқалары;
- в) алаңдар: нұсқалар бойынша су қоймасының айдыны пайдаланылатын жерлерге шектес аумақтарды су басуы және су астында қалуы;
- г) төменгі сағада санитарлық шығынды қамтамасыз етуді ескере отырып су қоймалары жұмысы режимнің су шаруашылық есебі;
- д) су қоймасы арнасын әзірлеудің санитарлық-техникалық жағдайлары;
- е) судың зиянды әсерін болдырмау, сондай-ақ балық қорларын қорғау және молықтыру (балық шаруашылығы тоғандарында) жөнінде белгіленген шаралар;
- ж) құрылыс алаңдарының инженерлік-геологиялық және гидрогеологиялық сипаттамасы.

3.5. Арнайы су пайдалану шарттарын келісу туралы құжат мемлекеттік қадағалау органдарының және айналадағы табиғи ортаны және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарының өкілдері қол қойған, белгіленген тәртіпте тапсырыс беруші - министрлік, ведомство бекіткен құрылысқа арналған (трассаны) таңдау туралы акт болып табылады.

Арнайы су пайдаланудың қабылданған шешімдері мен шарттарын келісулердің актіде белгіленген қолданылу мерзімдері кәсіпорындарды, құрылыстарды, объектілерді жобалау мен салудың нормативтік ұзақтығынан кем болмауға тиіс.

3.6. Егер жобалау процесінде салалық (аумақтық) схема құрамында негіздеуші материалдарды әзірлеу кезінде немесе алаңды таңдау кезінде келісілген су пайдалану шарттарын өзгерту қажеттігі туса, аталған өзгерістер тиісті мемлекеттік қадағалау органдарымен келісуге жатады.

Арнайы су пайдалануға рұқсаттар беру

3.7. Жерүсті су көздерінен су пайдалануға рұқсаттар беруді объектіні жобалау процесінде жоба бекітілгенге дейін суды пайдалану мен қорғау реттеу жөніндегі органдар жүргізеді. Рұқсаттардың қолданылу мерзімдері объектіні жобалау мен салудың жалпы ұзақтығынан кем болмайтындай етіп белгіленеді.

Егер жобаларды қарау мен бекіту немесе құрылыс процесінде берілген рұқсатта белгіленген шарттардың ауытқу қажеттігі туындайтын болса, арнайы су пайдалануға жаңа рұқсат алынуға тиіс.

3.8. Арнайы су пайдалануға рұқсаттар алуды жобаның тапсырыс берушісі немесе оның тапсыруы бойынша жобалаушы ұйым - бас жобалаушы жүргізеді.

3.9. Жобаларды бекіту, сондай-ақ құрылыс кәсіпорындарын, құрылыстарды

және судың жай-күйіне әсер ететін басқа да объектілерді қаржыландыру немесе су тұтынудың ұлғаюымен, сарқынды суды ағызумен немесе олардың сапалық құрамының нашарлауымен байланысты оларды қайта салу арнайы су пайдалануға рұқсат болған жағдайда ғана жүзеге асырылады.

3.10. Сумен жабдықтау мен су бөліп жіберудің бірыңғай жүйеде жұмыс істеп тұрған объектілермен байланысты емес ауыл шаруашылық кәсіпорында жобалаудың жаңа объектілері бойынша арнайы су пайдалануға рұқсаттар осы шаруашылық жұмыс істеп тұрған құрылыстары мен объектілеріне рұқсаттар рәсімделгеніне қарамастан әрбір жобаланып жатқан объектіге беріледі.

Арнайы су пайдалануға рұқсаттары жоқ өнеркәсіптік және басқа объектілерді қайта құру немесе кеңейту кезінде арнайы су пайдалануға бір рұқсат рәсімделіп, онда қайта құруға (кеңейтуге) дейінгі, сондай-ақ кеңейтуден кейінгі су пайдалану шарттары көрсетіледі.

3.11. Барлық объектілер бойынша арнайы су пайдалануға рұқсаттарды рәсімдеу үшін мыналар табыс етіледі: мемлекеттік қадағалау органдарының қорытындыларымен бірге құрылыс үшін алаң таңдау туралы актінің көшірмесі, жоба материалдары бойынша объектінің қысқаша сипаттамасы (өндірістік қуаты, суландыру алаңы, электр қуатын өндіру және т.б.); объектілер құрылысына арналған алаңдарды, сумен жабдықтау көздерін және сарқынды суларды қабылдағышты, арнайы су пайдалану жүзеге асырылатын су алу, су ағызу және басқа құрылыстар мен құрылғыларды көрсете отырып сумен жабдықтау және қашыртқы суды канализациялау схемасы.

Түрлі жобалау объектілері үшін жобалау материалдарында көрсетілетін мәселелердің тізбесі.

3.12. Өнеркәсіптік, коммуналдық, құрылыс, көлік, балық шаруашылығы, ауыл шаруашылығы (мелиорациялық объектілерден басқа) және басқа кәсіпорындар, құрылыстар мен объектілердің жобалары құрамында мынадай мәселелер көрсетіледі:

а) Қазгидромет органдарының деректері бойынша су құлақшаларындағы су объектісінің гидрологиялық сипаттамасы;

б) аэрация және жер асты сулары аймағының жай-күйіне су пайдаланудың әсерін бағалауға мүмкіндік беретін су объектісінің геологиялық - гидрогеологиялық сипаттамасы;

в) су тұтыну мен су бөліп жіберудің нормативтік негізделген көлемдері: нормативтік құжаттарға сәйкес шаруашылық - ауыз су мұқтаждарына; өнеркәсіп салалары үшін су тұтыну мен су бөліп жіберудің талдап жасалған салалық нормаларына немесе ірілендірілген нормаларына сәйкес өндірістік мұқтаждарға, таза судың, қайталап пайдаланылатын айналым суының шығыны, суды басқа кәсіпорындарға беру, сарқынды суларды суландыруға пайдалану және т.б.;

г) су алу құрылысының өнімділігі;

д) әрбір су алғыш және жекелеген су жібергіш бойынша сумен жабдықтау көздері суының және ағызылатын сарқынды сулардың сапалық (химиялық, бактериологиялық, радиологиялық) көрсеткіштері;

е) су алу құрылыстарынан балықтардың түсуін болдырмау жөніндегі, балық қорларын қорғау және молықтыру жөніндегі (балық шаруашылығы тоғандарындағы) шаралар мен қоса белгілі конструкциялы балық қорғау құрылыстарының құрылыс мерзімдері және оның іске қосылуы жөніндегі құжаттар болуы керек;

ж) сарқынды суларды тазарту құрылыстардың схемасы, тұрпаты және өнімділігі (су жібергінің басқы бөлігінің тұрпаты көрсетіле отырып) сарқынды суларды тазартудың, зиянсыздандыру мен залалсыздандырудың негізгі есептеу параметрлері және күтіліп отырған техникалық тиімділік (проценттер мен абсолютты концентрациялар есебімен);

з) тоғанға қашыртқы су жіберуде де, сондай-ақ сүзу, жинақтау алқабына және жер бедеріне қашыртқы су жіберуде де сарқынды сулармен ластаушы заттарды ағызудың жол беруге болатын шегінің есебі;

и) шаруашылық - ауыз сумен жабдықтау көздерінің санитарлық - қорғау аймақтарын ұйымдастыру жөніндегі шаралар;

к) сарқынды су құрылыстарының және суландыру алқаптарының санитарлық - қорғау аймақтарын ұйымдастыру жөніндегі шаралар;

л) алынған және ағызылған суларды есепке алуды қамтамасыз ету және ағызылған судың сапалық құрамын анықтау жөніндегі шаралар;

м) су тұтыну мен су бөліп жіберудің баланстық схемасы және есептері;

н) "Айналадағы ортаны қорғау" бөлімінің материалдары;

о) "Айналадағы ортаға ықпал етуді бағалау" бөлімінің материалдары;

п) балық шаруашылық тоғандары үшін айналадағы табиғи ортаны қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарымен келісілген тоғандардың балық шаруашылық сипаттамасы.

Ескерту:

1. Канализацияның біріккен жүйесі құрылыстарын және мекеннің сарқынды суларын тазарту жөніндегі бірыңғай құрылыстарды жобалаған кезде әрбір кәсіпорындағы сарқынды сулардың жұмсалуды мен олардың сапалық сипаттамасы, сондай-ақ сарқынды сулардың орта есеппен алғанда жалпы қалалық шығыны және тазарту құрылысына түсер алдындағы олардың сапалық құрамы көрсетіле отырып осы құрылыстарға сарқынды суларын жіберу көзделген кәсіпорындардың тізбесі табыс етіледі.

2. Егер жобаланып жатқан объектінің сарқынды суларын салынып жатқан тазарту құрылыстарына толығымен немесе ішінара жіберу көзделсе, объекті мен

тазарту құрылыстарының пайдалануға берілу мерзімі туралы құжат, сондай-ақ бұл объектінің сарқынды суларын салынып жатқан тазарту құрылыстарына қабылдау мүмкіндігі туралы кепілді растама табыс етіледі.

3. Елді мекендерді сумен жабдықтауды жобалық дамыту көлемдері мен пайдалануға берілу мерзімдері жағынан канализация жүйелерін және сарқынды суларды тазарту құрылыстарын тиісінше дамытумен ұштастырылуға тиіс.

4. Қалалық су құбыры құрылыстарының жобалау кезінде өндірістік және шаруашылық - ауыз су мұқтаждарына жұмсалатын суды негіздей отырып, қалалық су құбырына қосылған кәсіпорындардың тізбесі табыс етіледі.

3.13. Сіңіргіш ұңғымалар мен құдықтар арқылы жер астындағы сулы горизонтқа кәсіпорындар мен басқа да объектілердің өнеркәсіптік және шаруашылық - фекалдық сарқынды суларын ағызуға бұл ұңғымалар мен құдықтар шаруашылық - ауыз сумен жабдықтау үшін немесе емдік мақсаттарда пайдаланып отырған немесе пайдаланылу көзделген жерүсті сулары мен жер астының сулы горизонттын ластау көзі болып табылмайтын жағдайда жер қойнауын қорғайтын органдармен келісім бойынша рұқсат беріледі.

Аталған жағдайларда мыналар табыс етіледі:

а) жер астындағы сулы горизонттарға сарқынды суларды ағызу қажеттігінің мұндай сарқынды сулар түрін тазалаудың талдап жасалған технологиясы жоқ екендігі туралы құжаттармен расталған негіздемесі;

б) геологиялық және гидрологиялық материалдар, сондай-ақ ашық су тоғандарына және шектес жатқан аумақтарға сарқынды суларды ағызудың санитарлық сенімділігі мен қауіпсіздігін растайтын, сарқынды сулардың сулы горизонтқа таралуының ықтимал шекараларының және оның қабылдау мүмкіндігін сипаттайтын санитарлық-бактериологиялық және басқа да арнаулы зерттеулердің деректері;

в) сарқынды сулардың мөлшері, химиялық құрамы мен санитарлық сипаттамасы жөніндегі деректер;

г) сарқынды суларды айдау режимі (тәуліктік шығындар, қысым, резервтік сыйымдылықтар және т.б.);

д) сіңіргіш ұңғымалар мен құдықтардың конструкциясы, жоғары жатқан сулы горизонттарды ластанудан оқшаулаудың әдісі;

е) сарқынды сулардың ағызылуына бақылау жасау әдістері.

3.14. Мелиорациялық объектілерге (суландыру, су жаю және суландыру - су жаю жүйелеріне) арнайы су пайдалануға рұқсаттарды рәсімдеу үшін (жоба деректері бойынша) мына мәселелер жөнінде мәліметтер табыс етіледі: суландыру көзі мен сарқынды және коллекторлық - сорғытпа сулары қабылдағыш (гидрологиялық және геологиялық-гидрогеологиялық сипаттамалар), пайдалы әсер коэффициенті, жүйелері, жүйе үшін алынатын су мөлшерін

негіздеу, сарқынды және сорғытпа сулардың мөлшері, оларды қайталап пайдалану, жүйенің алынатын және ағызылатын суларын есепке алуға арналған жабдықтармен және аппаратурамен жаракталуы, көзделген балық қорғау және балық өткізу құрылғылары (тек балық шаруашылығы тоғандарында).

Биогендік заттардың, улы химикаттардың болуы және минералдануы жағынан сарқынды және сорғытпа суларын сапалық құрамы, сондай-ақ сарқынды және сорғытпа суларды жіберудің әсерімен тоған суы сапасының өзгерістерін болжау.

Ескерту: Мал шаруашылығы кешендерінің сарқынды суларын суландыру үшін пайдаланған кезде әрбір элемент (азот, фосфор) бойынша сұйық қи енуінің жылдық нормалары және құрамында қи бар сарқынды суларды кәдеге жарату үшін қажетті алаңдардың есебі көрсетіледі.

3.15. Гидротораптар мен су қоймаларының салу кезінде мыналарды сипаттайтын материалдар табыс етіледі:

- а) гидротораптар мен су қоймаларының атқаратын қызметі;
- б) су қоймаларының сыйымдылығы мен қайтарылымдығын негіздеу, сарқынды суды реттеудің сипаттамасы (тәуліктік, апталық, маусымдық, көпжылдық);
- в) су қоймасы айдынының аумағы;
- г) аумақтарды су басуымен және олардың су астында қалуымен, жағалардың қайта қалыптасуымен, гидрологиялық және гидрогеологиялық режимдердің өзгеруімен байланысты туындаған жағдайлар;
- д) судың зиянды әсерін болдырмау жөніндегі шаралар (топырақ үйіп бөгесіндер жасау және олардың алаңы, сорғыту арықтары, жағалауды бекіту және т.б.), таяз сулы учаскелерге топырақ үюдің су қоймаларын балық шаруашылығына пайдалануға әсері;
- е) жобаланып отырған су қоймасы учаскесіндегі және сарқынды суды реттеумен байланысты төменгі сағадағы судың сапасын болжау; сондай-ақ өзен бойымен төмен орналасқан су алу құрылыстарының іркіліссіз жұмысын қамтамасыз ететін санитарлық су өткізу және су жұмсау;
- ж) су қоймасындағы, қалыпты пайдалану кезіндегі тірек қақпағындағы судың нормативтік деңгейлері, сондай-ақ қалыпты тірек деңгейінен асыруға не ең жоғарғы шектік тірек деңгейіне немесе су қоймасының ең төменгі жобалық деңгейден төмен деңгейде жұмыс істеуіне жол берілетін жағдайлар;
- з) гидротораптың төменгі сағасында қамтамасыз етілуге тиісті (ең төменгі және ең жоғары) су деңгейлері;
- и) тәулік ішіндегі ауытқушылықтар шегінің барынша жол берілген мәндері мен жылдың түрлі кезеңдері үшін жоғары және төменгі сағалар деңгейлерінің төмендеу интенсивтілігі;

к) су қоймасынан сумен жабдықтауға, суландыруға (жыл уақыты мен сулылығына қарай) су берудің көлемі мен шығынының шектік мөлшерлері; балық шаруашылығына, ауыл шаруашылығына, кеме қатынасына су жіберу мөлшері;

л) өзеннің төменгі жағына орналасқан су алу құрылыстарының іркіліссіз жұмысын қамтамасыз ететін санитарлық су жіберу және су жұмсау;

м) су қоймасы арнасын дайындаудың санитарлық - техникалық жағдайлары;

н) су қоймасы арнасының тау-геологиялық сипаттамасы (ол таукен орны үстінде орналасқан жағдайда) және жер қойнауының пайдалы қазбаларды алу мүмкіндігін қамтамасыз ететін шаралар;

о) балық қорларын, басқа да су хайуанаттары мен өсімдіктерін қорғау мен молықтыруды қамтамасыз ететін шаралар және олардың балық өсіру - биологиялық негіздемесі: гидротораптардың жоғары және төменгі сағасынан балықтарды өткізу (балық өткізгіш құрылыстардың тұрпаты, конструкциясы, орналастыру, есептеу параметрлері, гидравликалық негіздемелер), уылдырық - балық өсіретін шаруашылықтарды және басқа да балық өсіретін объектілерді салу, су қоймасының болжанған балық өнімділігін ескере отырып олардың қуаттарын негіздеу, уылдырық шашатын және балық кәсіпшілігі учаскелерін мелиорациялау және т.б.;

п) кеме өткізу және ағаш өткізу құрылыстары (өзен флоты мен ағаш ағызу органдарымен келісілген тұрпаты мен конструкциясы), шлюз салу кезінде судың шығын болуы;

р) су қоймасының және төменгі сағаның нормативтік деңгейлерін, сондай-ақ су қоймасынан мүдделі органдардың су шаруашылығына су жіберу мөлшерлерін келісу материалдары.

Ескерту: гидротораптар мен су қоймаларын жобалау және салу су қоймаларын жобалаудың, салу мен пайдалануға берудің санитарлық ережелерін басшылыққа алған жөн.

3.16. Ағаштарды бумай ағызу, сондай-ақ ағаштарды кемеңің сүйреуінсіз бумалап және шарбақтап ағызу объектілерінің жобалау кезінде мыналар табыс етіледі:

а) су жолдарына қарай созылып жатқан орман алқаптарын көрсете отырып ағаш шикізаты базасының схемасы;

б) ағаштарды бумай ағызудың немесе ағаштарды кемеңің сүйреуінсіз бумалап және шарбақтап ағызудың көлемін негіздеу және ағаштарды тасымалдаудың басқа әдістерімен салыстырғанда оның қажеттігі;

в) ағаштың шағын болу нормативтері;

г) ағаш ағызудың схемасы, технологиясы мен режимі;

д) айналадағы табиғи ортаны қорғайтын мемлекеттік бақылау органдарымен

келісілген ағаш ағызу жұмыстары жүргізілетін учаскедегі су объектісінің гидрологиялық және балық шаруашылық сипаттамасы;

е) су қорғау, суларды және балықтарды қорғау шаралары (су тоғандарының қалдықтармен және суға батқан ағаштармен ластану мен былғануын болдырмау).

3.17. Жаңадан салынып жатқан кәсіпорын, құрылыс, объекті үшін берілген рұқсаттарда белгіленген арнайы су пайдалану шарттары объекті тұрақты пайдалануға берілгеннен кейін міндетті болып табылады.

Аталған рұқсат құрылысы аяқталған объектіні өз балансына қабылдап алған кәсіпорынға беріледі.

4. АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУ ШАРТТАРЫНЫҢ ӨЗГЕРУІ ЖӘНЕ ОҒАН БЕРІЛГЕН РҰҚСАТТАРДЫҢ КҮШІН ЖОЮ

4.1. Егер кәсіпорындарды, құрылыстар мен объектілерді жобалау немесе жобасын бекіту, сондай-ақ оларды салу, қайта құру немесе техникалық қайта жарақтандыру процесінде су тұтынудың, сарқынды су ағызудың ұлғаюымен немесе олардың сапалық құрамының нашарлауымен байланысты арнайы су пайдалану шарттарына өзгерістер енгізу қажеттігі туындаса, су пайдаланушы (жобаға тапсырыс беруші) арнайы су пайдалануға жаңа рұқсат алуға тиіс. Өтінішхатта, осы Нұсқаумен көзделген барлық деректермен қатар, нәтижесінде арнайы су пайдалану шарттарының өзгертілуін туындатқан себептер көрсетіледі.

4.2 Сандық және сапалық көрсеткіштер бойынша су объектісінің жай-күйі нашарланған, сондай-ақ технологиялық мұқтаждықтарға судың жұмсалуы азайған жағдайда арнайы су пайдаланудың шарттарын оған рұқсат берген орган өзгертуі мүмкін. Аталған өзгерістер мемлекеттік қадағалау органдарымен келісім бойынша арнайы су пайдалануға жаңа рұқсат беру арқылы жасалады.

4.3. Арнайы су пайдалануға рұқсаттар мынадай жағдайларда:

а) су пайдалануға қажеттіліктің болмай қалғанда немесе одан бас тартылғанда ;

б) рұқсаттар немесе арнайы су пайдалануға жүзеге асырылатын құрылыстар мен техникалық құрылғылар берілген кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер, басқа да су пайдаланушылар таратылғанда;

в) су пайдалану мерзімі біткенде;

г) арнайы су пайдалануды жүзеге асыру үшін берілген су объектісі айрықша пайдаланудан алынып қойылғанда күшін жояды.

Арнайы су пайдалануға рұқсат (суды халықтың ауыз су және тұрмыстық мұқтаждары үшін пайдаланудан басқа) су пайдаланушы рұқсатта белгіленген су пайдалану шарттарын сақтамаған және суды ұтымды пайдалану мен қорғау

ережелерін өзге де бұзған жағдайларда да күшін жоюы мүмкін. Мұндай жағдайларда рұқсаттардың күшін жою мемлекеттік су ресурстарын басқару органдары берген жазбаша өкімді су пайдаланушы орындамағаннан кейін жүргізіледі.

4.4. Арнайы су пайдалануға рұқсаттардың күшін жою рұқсатты берген органның немесе оның жоғарғы тұрған органының шешімі бойынша жүргізіледі.

Арнайы су пайдалануға берілген рұқсаттарды тоқтата тұру рұқсат берген мемлекеттік органдар мен табиғат қорғау органдары су және табиғат қорғау заңдарын бұзған жағдайда жүргізіледі.

5. АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУҒА РҰҚСАТТАР БЕРУ КЕЗІНДЕ РӘСІМДЕЛЕТІН ҚҰЖАТТАМА

5.1. Су пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі органдар берген арнайы су пайдалануға рұқсаттар тіркеу журналына енгізіліп, онда мыналар көрсетіледі:

су пайдаланушы объектінің атауы, оның орналасқан жері және қай ведомствоға жататыны;

су пайдалану түрі мен мақсаты;

арнайы су пайдалануды жүзеге асыратын су объектісінің атауы;

белгіленген су пайдалану шарттарының қысқаша сипаттамасы (су алу, сарқынды су ағызу мөлшері және т.б.);

қандай құжаттар негізінде рұқсат берілген (жобалау материалдары, өтініш хат және т.б.);

құжаттаманың түскен күні және рұқсаттар беру;

рұқсат қандай мерзімге берілген.

Рұқсат беруден бас тартылған немесе оның күшін жойған жағдайда тіркеу журналында бас тартылу немесе рұқсаттың күшін жою себептері көрсетіледі.

1-ҚОСЫМША

ЖЕРҮСТІ СУЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУҒА АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУ ТҮРЛЕРІНІҢ ТІЗБЕСІ

Жерүсті су объектілерінің немесе олардың бөліктерін халықтың ауыз су және тұрмыстық мұқтаждарын, ауыл және балық шаруашылығының, өнеркәсіптің, энергетиканың, су көлігінің, ағаш ағызудың суға қажетсінулерін қанағаттандыру үшін, және өзге де мемлекеттік және қоғамдық қажеттіліктер үшін, сондай-ақ, егер аталған су пайдалану мынадай құрылыстар мен техникалық құрылғыларды қолдана отырып жүргізілсе, өнеркәсіп, коммуналдық-тұрмыстық, сорғыту және басқа да сарқынды суларды ағызу үшін пайдалану арнайы су пайдалануға жатады:

а) жерүсті және теңіз суларынан механикалық жолмен және өз бетімен ағатын су алу жөніндегі тұрақты, жылжымалы және жүзбелі құрылыстар;

б) жерүсті және теңіз суларына өнеркәсіптік, коммуналдық - тұрмыстық, коллекторлық - сорғыту, нөсер және басқа да сарқынды суларды, сондай-ақ шахталардан, карьерлерден, кен оймасынан сыртқа тартып шығарылған суларды ағызып жіберуге арналған су бөліп жіберу құрылыстары;

в) суармалы егістік алқабына, булану, сүзу алқабына, жер бедеріне сарқынды суларды бұрып жіберуге арналған құрылыстар;

г) бөгеттер, шлюздер мен басқа да су тоқтатқыш және су реттегіш құрылыстар (оның ішінде уақытша бөгегіш құрылыстар);

д) гидравликалық (бөгет жанындағы, деривациялық, құйылмалық, гидроаккумуляциялық) электр станциялары;

е) сумен жабдықтауға, пайдаланылған суларды ағызып жіберуге, сондай-ақ суларды суытуға арналған жылу және атом электр станцияларының су шаруашылық құрылыстары;

ж) суландыру, су жаю және суландыру - су жаю мен құрғату жүйелері;

з) су тоқтату құрылыстары арқылы кемелер мен салдардың өтуін қамтамасыз ететін кеме өткізу және ағаш өткізу құрылыстары;

и) сулардың жай-күйіне әсер ететін басқа да техникалық құрылғылар.

Арнайы су пайдалануға сондай-ақ ағаштарды бумай ағызу, сондай-ақ ағаштарды кеменің сүйреуінсіз бумалап және шарбақтап ағызу да жатады.

Жерүсті су объектілеріне мыналар жатады:

- өзендерден, көлдерден, батпақтардан, тоғандардан, су қоймалары, басқа да жерүсті су ресурстары, сондай-ақ каналдар мен магистралды су жолдарының сулары;

- мұздықтар;

- Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасы шегінде Каспий және Арал теңіздерінің сулары.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕМЛЕКЕТТІК СУ РЕСУРСТАРЫН

БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫНЫҢ АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУҒА РҰҚСАТТАР БЕРУ ҮШІН МАТЕРИАЛДАРДЫ ҚАРАУ ТӘРТІБІ

Органдардың атауы	Қаралуға жатады
Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылық министрлігінің Су ресурстары жөніндегі комитеті	1. Жобаланып жатқан және жұмыс істеп тұрған объектілерге су бассейндерінен су алу кезінде: - өнеркәсіп, коммуналдық шаруашылық, көлік және т.б. (суарудан басқа) объектілері үшін, су көлемі жылына 30 млн. текше метрден астам болған кезде; - ТЭЦ, ГЭС және ГРЭС үшін - су көлемі жылына 200 млн. текше метрден астам болған кезде;
	2. Жұмыс істеп тұрған және жобаланып жатқан, көлемі 1 млрд. текше метр және одан да көп су қоймалары.
	3. Су алу көлеміне қарамастан, жобаланып жатқан және жұмыс істеп тұрған қорғаныс объектілері мен әскери бөлімдер, атом электр станциялары мен ерекше мемлекеттік маңызы бар объектілер үшін.
	4. Су алу көлеміне қарамастан, жобаланып жатқан және жұмыс істеп тұрған шетелдік кәсіпорындар үшін.

	Қалған жағдайларда.	
Ауыл шаруашылық		
министрлігінің Су		
ресурстары жөніндегі		
комитетінің Бассейндік		
су шаруашылық		
бірлестіктері		

3-ҚОСЫМША

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАДАҒАЛАУ ОРГАНДАРЫМЕН ЖЕРҮСТІ СУЛАРЫН ПАЙДАЛАНУҒА АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУ ШАРТТАРЫН КЕЛІСУ ТӘРТІБІ

Арнайы су пайдалану	
шарттарының келісетін	Келісуге жатады
органдарының атауы	

| I. Айналадағы ортаны және жер қойнауын қорғауды жүзеге асыратын |
| органдар | |

Қазақстан	Осы Нұсқаудың 2-қосымшасына сәйкес
Республикасының	(Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылық
Экология және табиғи	министрлігінің Су ресурстары жөніндегі
ресурстар министрлігі	комитетінің қарауына жататын объектілер
үшін	

Қазақстан	Осы Нұсқаудың 2-қосымшасына сәйкес
Республикасының	(Қазақстан Республикасының Ауыл
Экология және табиғи	шаруашылық министрлігінің Су ресурстары
ресурстар министрлігінің	жөніндегі комитетінің бассейндік су
аумақтық бөлімшелері.	шаруашылық бірлестіктерінің қарауына
жататын объектілер үшін)	

-----|
II. Мемлекеттік санитарлық қадағалауды жүзеге асыратын органдар

Республикалық | Осы Нұсқаудың 2-қосымшасына сәйкес |
санэпидемстанция | (Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылық |
| министрлігінің Су ресурстары жөніндегі |
| комитетінің қарауында жататын объектілер |
| үшін) |

Облыстық және қалалық | Осы Нұсқаудың 2-қосымшасына сәйкес |
санитарлық | (Қазақстан Республикасының Ауыл |
эпидемиологиялық | шаруашылық Министрлігінің Су ресурстары |
станциялар | жөніндегі комитетінің бассейндік су |
| шаруашылық бірлестіктерінің қарауына |
| жататын объектілер үшін) |

-----|
III. Мемлекеттік мал дәрігерлік қадағалауды жүзеге асыратын органдар

Қазақстан Республикасы | мал өсіру және бордақылау жөніндегі мал |
Ауыл шаруашылық | шаруашылығы кешендері кем дегенде |
| министрлігінің мал |(жылына): 1 мың бас ірі қара мал, 1 мың |
| дәрігерлік басқармасы | шошқа, 5 мың қой мен ешкі, 50 мың мекиен |
| тауық және 500 мың бройлер - құс |
| шаруашылығы бойынша |

Қазақстан Республикасы |
Ауыл шаруашылық |
| министрлігінің облыстық | Қалған жағдайларда |
| мал дәрігерлік |
| басқармасы |

-----|
ҚР
елтаңбасы

Арнайы су пайдалануға

РҰҚСАТ

_____

(су пайдаланушының атауы)

_____

_____

(су пайдаланудың мақсаты мен түрі)

_____ үшін беріледі

199__ жылғы " __ " _____

N _____

Лауазымы, Ф. А. Ә.

Қолы

М. О.

Рұқсаттың қолданылу мерзімі

199__ жылғы " __ " _____ дейін ұзартылады. N _____

Лауазымы, Ф. А. Ә.

Қолы

М. О.

АРНАЙЫ СУ ПАЙДАЛАНУҒА РҰҚСАТ

1. Рұқсат берген органның атауы _____

---

2. 199 __ жылғы " __ " _____ N _____
_____ мерзімге берілді.

Негіз: _____

---

3. Су пайдаланушының реквизиттері:

а) су пайдаланушының атауы және оның кодтары _____

б) жоғары тұрған ұйымның атауы, министрліктің, ведомствоның,
бас басқарманың кодтары _____

в) су пайдалану үшін жауапты лауазымды адамның почталық
мекен-жайы мен телефоны, аумақтың коды _____

г) өндірістік қызметтің сипаттамасы (шығарылатын өнімнің көлемі,
халықтың, жұмыс істеушілердің саны, суландырылатын, құрғатылатын
жерлердің қуаты, алаңы және т.б.) _____

---

4. Жобалаушы ұйымның атауы, мекен-жайы, телефоны _____

---

5. Су объектісінің атауы және коды (негізгі гидрологиялық және
гидрогеологиялық сипаттамалар: судың өзіне тән жұмсалуды, деңгейі, су

беру, бекітілген қорлар, судың жату тереңдігі және т.б.) _____

---

6. Су пайдаланудың сипаттамасы:

а) су пайдалану мақсаты (сумен жабдықтау және оның түрі, суландыру, гидроэнергетика, сарқынды суды ағызу және т.б.) _____

б) пайдалану жүзеге асырылатын құрылыстардың немесе техникалық құрылғылардың атауы мен орналасқан жері (тірек құрылыстарының түрпаты мен параметрлері, завод маркасы, қуаты, судың жұмсалуды, ұңғымалар мен құдықтардың дебеті мен тереңдігі және т.б.) _____

---

7. Су пайдалануды есепке алу, режимдік бақылауларды және материалдық талқылауларды жүргізу үшін жабдықтардың болуы және оның сипаттамасы

---

8. Мына шарттар орындалған ретте су пайдалануға рұқсат беріледі:

а) таза су алу (мың текше м/жыл, текше м/тәулік, текше м/с):

- жерүсті су тоғандарынан көп дегенде _____

- жер асты суларынан көп дегенде _____

б) су аз жылдарда су пайдалануды ықтимал шектеу (мың текше м/жыл, текше м/тәулік, текше м/с) _____

в) суды айналымда және қайталап пайдалану (мың текше м/жыл, текше м/тәулік, текше м/с) _____

г) су басқа кәсіпорындар мен ұйымдарға беріледі : _____

д) маусымдық, ай бойынша су тұтыну және су бөлу (мың текше/м) _____

е) пайда болған судың көп дегендегі мөлшері (мың текше м/жыл, текше м/тәулік, текше м/с) _____

ж) таза су мен сарқынды судың өнім бірлігіне жұмсалатын

үлес шығыны _____
_____
_____
_____
_____
_____

з) құрылыстар тазартылғаннан кейін сарқынды суларда заттардың шоғырлануына жол беріледі (мг/л, кг/тәулік, тн/жыл) _____
_____
_____
_____
_____

и) тоғандар суындағы су айыру құлақшасындаы заттардың жол беруге болатын шоғырлануы (мг/л, кг/тәулік, тн/жыл) _____
_____
_____
_____

к) санитарлық - қорғау аймақтарын, режимдік желіні ұйымдастыруға, шығын - өлшеу аппаратурасына және т.б. қойылатын талаптар (рұқсат беруші органдар толтырады) _____
_____
_____
_____

л) су алатын жерде балық қорғау құрылғысының болуы және оның тұрпаты _____
_____
_____

м) су шаруашылық құрылыстарын, су қоймаларын пайдалану режимі, ағаш ағызу шарттары және т.б. (рұқсат беруші органдар

толтырады) _____
_____
_____
_____
_____
_____

н) су пайдалану мен су бөлуге қойылатын қосымша шарттар мен талаптар _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

*) су объектісінің жай-күйіне әсер ететін әрбір жекеленген техникалық құрылыстар мен құрылғылар (су алу, су жіберу және т.б.) бойынша толтырылады.

Ескерту:
Осы рұқсат _____ дана етіп жасалған.

Рұқсатқа арнайы су пайдалану жүзеге асырылатын құрылыстардың немесе техникалық құрылғылардың орналасу орнын көрсете отырып су объектісін (оның бір бөлегінің) ситуациялық жоспары қоса тіркеледі.

Басқарманың (бөлімнің) бастығы _____

КЕЛІСУ
(келісу материалдары қоса тіркеледі)

1. Айналадағы табиғи ортаны және жер қойнауын қорғайтын мемлекеттік

бақылау органдарымен 199 __ " __ " _____
мерзімге N _____

---

2. Санитарлық қадағалау органдарымен 199 __ " __ " _____
мерзімге N _____

---

3. Мемлекеттік мал дәрігерлік қызмет органдарымен (мал шаруашылығы,
балық шаруашылығы, малдан алынатын өнімдер мен шикізаттарды ұқсату және
сақтау жөніндегі кәсіпорындардың мұқтаждары үшін су алу үшін рұқсаттар
беру кезінде) 199 __ " __ " _____ мерзімге N _____

---

4. Бастапқы су пайдаланушылармен (айрықша су пайдалануға берілген су
объектілерін пайдалануға рұқсаттар беру кезінде) 199 __ " __ " _____
мерзімге N _____

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК